

Sygn. akt VIII U 479/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 maja 2016 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Jolanta Węs

Protokolant – starszy sekretarz sąd. Alicja Machnio

po rozpoznaniu w dniu 28 kwietnia 2016 roku w Lublinie

sprawy S. C. (1) i B. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o ustalenie istnienia obowiązku ubezpieczenia społecznego

na skutek odwołań S. C. (1) i B. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 30 stycznia 2015 roku znak (...) - (...)

oddala odwołania.

Sygn. akt VIII U 497/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30 stycznia 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B., działając na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 1, art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 8 ust. 1, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1 i art. 13 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 roku, poz. 1442, ze zmianami), stwierdził że B. S., jako pracownik u płatnika składek S.K. – (...) nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 1 lipca 2014 roku. W uzasadnieniu wskazał, że umowa o pracę została zawarta dla pozor, celem skonstruowania okoliczności świadczących o pozostawaniu B. S. w stosunku pracy, aby mógł ona uzyskać prawo do świadczeń z ubezpieczenia społecznego. W ocenie organu rentowego zgodnym zamiarem i wolą stron zawierających umowę o pracę było jedynie nadanie jej nazwy „umowa o pracę”, a sporządzone dokumenty miały uzasadniać tę nazwę (k. 20-22 t. I akt ZUS).

Odwołania od powyższej decyzji wnieśli B. S. i S. C. (1). Zarzucili:

1) obrazę przepisów prawa materialnego:

a) art. 6 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 13 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez jego niezastosowanie, w sytuacji gdy wnioskodawczyni spełniała wszystkie przesłanki do uznania za pracownika płatnika, a tym samym podlegania ubezpieczeniom społecznym: emerytalnym, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu;

b) art. 8 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych przez przyjęcie, że B. S. od dnia lipca 2014 roku nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym jako pracownik, podczas gdy skarżąca faktycznie realizowała zobowiązania wynikające ze stosunku pracy ze S. C. (1);

c) art. 83 § 1 k.c. poprzez jego zastosowanie i bezpodstawne przyjęcie pozorności umowy o pracę pomiędzy B. S., a S. C. (1), podczas gdy B. S. faktycznie i rzeczywiście podjęła zatrudnienie i je wykonywała, a S. C. (1) tę pracę przyjmował;

2) obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na wynik sprawy:

a) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie oceny dowodów w sposób dowolny, nie zaś swobodny oraz w sposób sprzeczny z zasadami doświadczenia życiowego i z zasadami logicznego rozumowania, a polegającą na:

- uznaniu, że między B. S., a S. C. (1) nie istniał rzeczywisty stosunek pracy, podczas gdy B. S. faktycznie i rzeczywiście świadczyła pracę na rzecz prowadzonej przez skarżącego działalności gospodarczej;
- przyjęciu, że zgłoszenie B. S. do ubezpieczeń społecznych z tytułu zatrudnienia nie miało na celu zalegalizowania stosunku pracy, podczas gdy strony nie miały zamiaru zawarcia stosunku pracy pod pozorem, B. S. rzeczywiście i faktycznie podjęła zatrudnienie, zaś Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie udowodnił, że obie strony miały świadomość i zamiar nie wywoływania skutków prawnych określonych w składanych oświadczeniach woli;
- uznaniu, że głównym celem i zamiarem stron było nabycie przez ubezpieczoną prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego, podczas gdy strony nie miały zamiaru zawarcia stosunku pracy pod pozorem, B. S. rzeczywiście i faktycznie podjęła pracę, zaś Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie udowodnił, że obie strony miały świadomość i zamiar nie wywoływania skutków prawnych określonych w składanych oświadczeniach woli;

b) art. 227 k.p.c. poprzez niewyjaśnienie wszystkich okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy i oparcie rozstrzygnięcia jedynie na wątpliwościach organu, zwłaszcza w sytuacji, gdy Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie dokonał wystarczających ustaleń w zakresie, czy zainteresowana była zatrudniona u skarżącego, jaki był charakter tej pracy, jakie czynności w ramach pracy podejmowała, czy strony podjęły współpracę tylko dla pozorów.

Wnieśli o zmianę zaskarżonej decyzji, poprzez uznanie, że B. S., jako pracownik płatnika składek S. C. (1) podlega od dnia 1 lipca 2014 roku obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu oraz o zasądzenie od pozwanego na ich rzecz kosztów postępowania według norm prawem przepisanych.

Odwołanie B. S. (k. 2-5 a.s.) zostało zarejestrowane w repertorium U za rok 2015 pod pozycją 479, a odwołanie S. C. (1) (k. 21-24 a.s.) w repertorium U za rok 2015 pod pozycją 480.

Postanowieniem z dnia 2 lipca 2015 roku Sąd Okręgowy w Lublinie zarządził połączenie sprawy VIII U 480/15 ze sprawą VIII U 479/15 do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia, przyjmując za podstawę prawną przepis art. 219 k.p.c. (k. 39v. a.s.).

W odpowiedziach na odwołania Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. wnosił o ich oddalenie w całości, podtrzymując argumentację zaprezentowaną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji (k. 9-11 i 28-30 a.s.).

Sąd Okręgowy w Lublinie ustalił i zważył, co następuje:

Wnioskodawca S. C. (1) od 2010 roku prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą, której przedmiotem jest kompleksowa obsługa nieruchomości, wspólnot mieszkaniowych, łącznie ze sprzątnięciem klatek i terenu zewnętrznego oraz budowa instalacji hydraulicznych i elektrycznych. Usługi wykonuje głównie na rzecz wspólnot mieszkaniowych, ale także na rzecz osób indywidualnych. Przed zatrudnieniem B. S. zatrudniał i zatrudnia również w chwili obecnej dwie osoby w ramach umów o pracę zawartych na czas nieokreślony. D. K. jest zatrudniony w wymiarze 1/2 etatu, z wynagrodzeniem odpowiadającym połowie wynagrodzenia minimalnego. I. C. (poprzednio(...)) jest zatrudniona od trzech lat na stanowisku sprzątaczkii, w wymiarze 1/2 etatu, z wynagrodzeniem odpowiadającym połowie

wynagrodzenia minimalnego. Do jej zadań należy sprzątanie klatek schodowych w budynkach zlokalizowanych na osiedlu mieszkaniowym(...) we W., sprzątanie terenu tego osiedla, grabienie i zbieranie liści (zeznania S. C. (1) – k. 44v.-45 i 84 a.s., zeznania wnioskodawczyni B. S. – k. 45-45v., 84-84v. i 101v. a.s., zeznania świadka I. C. – k. 72-72v. i 101v. a.s., zeznania świadka K. C. – k. 71v.-72 a.s., zeznania świadka W. G. – k. 83v. a.s.).

Wnioskodawca S. C. (1), w związku z prowadzoną pozarolniczą działalnością gospodarczą korzysta z biura znajdującego się w lokalu wydzielonym z domu jego rodziców w H. koło W.. Biuro posiada odrębne wejście i jest wyposażone w biurko, fotel, komputer, drukarkę, artykuły biurowe, szafę, segregatory z dokumentami. W zakresie obsługi finansowo-księgowej korzysta z usług biura rachunkowego (zeznania S. C. (1) – k. 44v.-45 i 84 a.s., zeznania wnioskodawczyni B. S. – k. 45-45v., 84-84v. i 101v. a.s., zeznania świadka J. C. – k. 71v. a.s., zeznania świadka K. C. – k. 71v.-72 a.s., zeznania świadka J. S. – k. 83v.-84 a.s.).

Wnioskodawczyni B. S. prowadziła, początkowo z mężem, a po jego śmierci około 3 lata temu samodzielnie, sklep hydrauliczny we W.. Z tego względu nabyła wiedzę i zdobyła kontakty oraz rabaty w branży hydraulicznej. Zatrudniała wnioskodawcę S. C. (1) na stanowisku sprzedawcy. Obecnie wskazanej działalności nie prowadzi – sprzedała sklep z uwagi na brak dochodów. Z małżeństwa ma dwoje dzieci w wieku 4 i 10 lat. Ukończyła zasadniczą szkołę zawodową, z zawodu jest kucharzem. Nadto ukończyła liceum ogólnokształcące, jednakże nie uzyskała matury. Potrafi obsługiwać komputer, zna język angielski w stopniu bardzo dobrym, dysponuje prawem jazdy kategorii (...) (zeznania wnioskodawcy S. C. (1) – k. 44v.-45 i 84 a.s., zeznania wnioskodawczyni B. S. – k. 45-45v., 84-84v. i 101v. a.s., akta osobowe wnioskodawczyni B. S. – k. 82 a.s., a w szczególności: kwestionariusz osobowy – k. A-1 a.o.).

Wnioskodawca S. C. (1) zna B. S. z lat szkolnych. Cały czas utrzymywali kontakty, określa ją jako dobrą znajomą. W 2014 roku planował zatrudnienie kolejnego pracownika. W tym czasie jego przychód wynosił 126.000 złotych za cały rok, a dochód przeciętnie około 8.000 złotych miesięcznie. Przed zatrudnieniem przeprowadził z B. S. rozmowę. S. C. (1) planował wykorzystać kontakty wnioskodawczyni, celem dalszego rozwoju jego działalności gospodarczej, zaś sama wnioskodawczyni, potrzebowała dodatkowego źródła dochodu, w związku z samotnym wychowywaniem dwójki małych dzieci (zeznania wnioskodawcy S. C. (1) – k. 44v.-45 i 84 a.s., zeznania wnioskodawczyni B. S. – k. 45-45v., 84-84v. i 101v. a.s.)

W dniu 1 lipca 2014 roku S. C. (1) i B. S. zawarli umowę o pracę. Wnioskodawczyni była wówczas w 6 miesiącu ciąży, a S. C. (1) o tym wiedział. Jest ojcem dziecka. B. S. została zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy, na czas nieokreślony, na stanowisku pracownika administracyjnego. Ustalono, że jej miesięczne wynagrodzenie będzie wynosiło 6.000 złotych i będzie wypłacane raz w miesiącu, do 10 dnia każdego miesiąca, po miesiącu przepracowanym. Ustalono również, że praca będzie wykonywana w H., a zatem w siedzibie pracodawcy, w godzinach od 7 do 15, dzień rozpoczęcia pracy na dzień 1 lipca 2014 roku oraz że przybycie do pracy miało być potwierdzane podpisem na liście obecności (akta osobowe wnioskodawczyni B. S. – k. 82 a.s., a w szczególności: umowa o pracę – k. B-1 a.o., informacje – k. B-4 i B-6 a.o., zeznania wnioskodawcy S. C. (1) – k. 44v.-45 i 84 a.s., zeznania wnioskodawczyni B. S. – k. 45-45v., 84-84v. i 101v. a.s.). Do obowiązków wnioskodawczyni należało: przestrzeganie przepisów BHP, dbałość i przygotowanie stanowiska pracy, przygotowanie dokumentacji przetargowej, przygotowanie harmonogramu pracy pracowników, rozliczanie kart pracy, prowadzenie rocznych ewidencji czasu pracy pracowników, rozeznanie rynku w zakresie pozyskiwane zleceń na prace wykonywane przez zakład oraz wykonywanie innych czynności zleconych przez pracodawcę (akta osobowe wnioskodawczyni B. S. – k. 82 a.s., a w szczególności: zakres wykonywanych czynności i obowiązków – k. B-8 a.o.). W dokumentach nie określono sposobu wypłaty wynagrodzenia, jednakże według S. C. (1) było ono wypłacane gotówką do rąk wnioskodawczyni (zeznania wnioskodawcy S. C. (1) – k. 44v.-45 i 84 a.s.). Przy zawarciu umowy B. S., wypełniając kwestionariusz osobowy, jako osobę, którą należy zawiadomić w czasie wypadku wskazała S. C. (1) (akta osobowe wnioskodawczyni B. S. – k. 82 a.s., a w szczególności: kwestionariusz osobowy – k. A-2 a.s.).

Po zawarciu umowy o pracę wnioskodawczyni B. S. w dniu 1 lipca 2014 roku przeszła instruktaż ogólny przeprowadzony przez specjalistę BHP. Następnie w dniu 2 lipca uzyskała zaświadczenie lekarskie stwierdzające brak przeciwwskazań do zatrudnienia na stanowisku pracownika administracyjnego, zaś S. C. (1) przeprowadził z nią

instruktaż stanowiskowy na stanowisku pracownika administracyjnego. Z dniem 1 lipca 2014 roku została zgłoszona do ubezpieczenia emerytalnego, rentowych, chorobowego i wypadkowego (akta osobowe wnioskodawczyni B. S. – k. 82 a.s., a w szczególności: zaświadczenie lekarskie – k. A-3 a.o., karta szkolenia – k. B-3 a.o., druk (...) P (...) k. 27 a.s.).

Wnioskodawczyni potwierdzała podpisami na liście obecności wykonywanie obowiązków pracowniczych w okresie od dnia 1 lipca 2014 roku do dnia 18 sierpnia 2014 roku. W tym czasie przygotowała ofertę wymiany pionu kanalizacyjnego we wspólnocie przy ul. (...) we W., obejmującą jedną stronę A-4 i 11 wierszy tekstu wraz z nagłówkiem. Nadto wystawiła w dniu 22 lipca 2014 roku dwie faktury VAT nr (...), w dniu 31 lipca 2014 roku jedną fakturę VAT nr (...), a w dniu 10 lipca wypełniła ewidencyjną kartę przydziału odzieży i obuwia roboczego oraz sprzętu ochrony osobistej (zeznania wnioskodawcy S. C. (1) – k. 44v.-45 i 84 a.s., oferta, faktury VAT i ewidencyjna karta przydziału odzieży i obuwia roboczego oraz sprzętu ochrony osobistej – k. 27 a.s., akta osobowe wnioskodawczyni B. S. – k. 82 a.s., a w szczególności: listy obecności – k. D-2 i D-3 a.o.).

Nadto wnioskodawczyni odwiedzała osiedle we W., na terenie którego wnioskodawca świadczył swoje usługi. Była widywana na klatkach schodowych domów i w pomieszczeniu gospodarczym, z którego korzystała I. C.. Zdarzało się, że dowoziła I. C. narzędzia i środki czystości, która także informowała ją o zaistniałych brakach i przekazywała otrzymane od mieszkańców osiedla informacje o awariach (zeznania S. C. (1) – k. 44v.-45 i 84 a.s., zeznania wnioskodawczyni B. S. – k. 45-45v., 84-84v. i 101v. a.s., zeznania świadka K. C. – k. 71v.-72 a.s., zeznania świadka I. C. – k. 72-72v. i 101v. a.s., zeznania świadka W. G. – k. – k. 83v. a.s.).

Jak zaznaczono, podejmując zatrudnienie wnioskodawczyni B. S. była w 6 miesiącu ciąży. Czuli się dobrze, dopiero później wykryto u niej(...)i wobec czego od dnia 19 sierpnia 2014 roku do dnia porodu korzystała ze zwolnienia lekarskiego. W dniu (...) urodziła córkę Z. C.. Po wykorzystaniu urlopu macierzyńskiego nie wróciła do pracy - w okresie od dnia 25 września 2015 roku do dnia 25 września 2018 roku korzysta z urlopu wychowawczego. Otrzymuje rentę rodzinną po mężu, w utrzymaniu córki Z. pomaga jej S. C. (1). Po zakończeniu urlopu wychowawczego planuje wrócić do pracy. Obecnie w prowadzeniu działalności gospodarczej wnioskodawcy pomaga jego matka, albowiem na stanowisko wnioskodawczyni nikogo innego nie zatrudnił (zeznania S. C. (1) – k. 44v.-45 i 84 a.s., zeznania wnioskodawczyni B. S. – k. 45-45v., 84-84v. i 101v. a.s. wniosek o udzielenie urlopu wychowawczego – k. 86 a.s.)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumentację zawartą w aktach organu rentowego, aktach sądowych oraz częściowo zeznania świadków i wnioskodawczyń.

Sąd w całości obdarzył wiarą dowody z dokumentów potwierdzających zawarcie umowy o pracę i warunki zatrudnienia, a także zaświadczenie lekarskie stwierdzające brak przeciwwskazań do zatrudnienia na stanowisku pracownika administracyjnego, albowiem nie budzą one wątpliwości pod względem formy, treści oraz faktu sporządzenia przez uprawnione podmioty, nie zostały one również zakwestionowane przez strony. Na wiarę zasługiwały również dokumenty dotyczące dochodów firmy (...).

Sąd nie podzielił natomiast dokumentów w postaci list obecności, oferty na wymianę pionu kanalizacyjnego oraz dokumentów płacowych – co do faktu wypłacenia oraz wysokości wynagrodzenia wypłaconego wnioskodawczyni. Zdaniem Sądu dokumenty te zostały wytworzone celem stworzenia pozorów świadczenia pracy przez B. S. za ustalonym przez strony wynagrodzeniem. Listy obecności obejmują tylko wnioskodawczynię, natomiast jak ustalono w okresie spornym w ramach umów o pracę zawartych na czas nieokreślony wnioskodawca zatrudnił również dwóch innych pracowników. Brak jest również poza słowami stron jakichkolwiek dowodów na wypłatę wynagrodzenia. Listy płac nie są opatrzone podpisami wnioskodawczyni. Brak jest dokumentów (polecenia przelewu, wyciągi z kont) świadczących o wypłacie wynagrodzenia. Jakkolwiek strony twierdzą, że wynagrodzenie było wypłacane „do ręki” jednakże poza ich słowami, a jak wiadomo są oni zainteresowani wynikiem niniejszego postępowania, nie ma żadnych dowodów potwierdzających tę okoliczność. Dokument zatytułowany „oferta” nie jest opatrzony datą sporządzenia, nie ma również dowodu, że faktycznie oferta została złożona (brak prezentaty lub adnotacji o wpływie dokumentu do Wspólnoty Mieszkaniowej Wojska Polskiego 2, 2a, 4, 6, 8, 10, 10a)

Sąd podzielił częściowo zeznania S. C. (2) – odnośnie działalności gospodarczej, jej rodzaju, charakteru, zakresu świadczonych usług, faktu i okoliczności zawarcia umowy o pracę z B. S., ustalonych warunków tej umowy oraz ustalonego zakresu obowiązków. Podzielił także zeznania stron odnośnie faktu ciąży B. S., tego, że wnioskodawca wiedział, zawierając umowę o pracę z B. S., iż jest w ciąży, niekorzystania przez nią ze zwolnienia lekarskiego w czasie ciąży oraz urodzenia dziecka, a nadto w zakresie ich zeznań odnośnie korzystania przez wnioskodawczynię z urlopu macierzyńskiego i wychowawczego

Sąd nie podzielił natomiast zeznań stron odnośnie tego, iż B. S., będąc w szóstym miesiącu ciąży w chwili zawarcia umowy o pracę, dojeżdżała codziennie do pracy i świadczyła ją codziennie w pełnym wymiarze czasu pracy, pod nadzorem wnioskodawcy, sama dodatkowo sprawując nadzór nad jednym z pracowników S. I. C.. Sąd nie podzielił także zeznań stron odnośnie faktycznie wykonywanych wówczas obowiązków, to wykonywania telefonów do kontrahentów i zleceniodawców, twierdzeń o tym, że wnioskodawczyni codziennie bywała na terenie osiedla, gdzie wnioskodawca świadczył usługi. Zeznania stron wprawdzie były spójne w tym zakresie, jednakże brak jest poza słowami stron jakichkolwiek dowodów świadczących o faktycznym ich wykonywaniu.

Nadto, co należy podkreślić, sam wnioskodawca wskazywał, iż przeciętny miesięczny dochód w 2014 roku z prowadzonej przez niego pozarolniczej działalności gospodarczej wynosił 8.000 złotych. Wątpliwym zatem jest, aby mógł zatrudniać osobę z wynagrodzeniem równym 6.000 złotych brutto miesięcznie, w sytuacji, gdy w ramach umów o pracę zatrudniał jeszcze dwóch innych pracowników, a także jak wskazują zasady doświadczenia życiowego potrzebował środków na własne utrzymanie i na utrzymanie płynności finansowej firmy (zakupy środków czyszczących, narzędzi, materiałów hydraulicznych itp.).

Zeznania świadka J. C. – ojca wnioskodawcy oraz K. C. – brata wnioskodawcy nie miały istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. J. C. potwierdził fakt znajomości stron, ciąży wnioskodawczyni, ojcostwa wnioskodawcy, prowadzenia biura przez S. C. (1) w lokalu stanowiącym część nieruchomości świadka, a nadto widywał w biurze wnioskodawczynię. Przyznał jednak, że nie wie, co faktycznie robiła wnioskodawczyni i na jakim stanowisku była zatrudniona, bo tym się nie interesował. Natomiast świadek K. C. potwierdził fakt znajomości stron, prowadzenia biura przez S. C. (1) w lokalu stanowiącym część nieruchomości świadka, a nadto widział raz czy dwa w biurze wnioskodawczynię. Nie wiedział jednak co tam faktycznie robiła, nie pytał jej o to. O fakcie zatrudnienia wnioskodawczyni dowiedział się od S. C. (1). Wprawdzie potwierdza, że wnioskodawczyni pracowała u jego brata w ramach umowy o pracę umowę o pracę w lipcu 2014 roku, jednak fakt ten wywodzi z tego, że widział ją raz na terenie osiedla (...), gdy chodziła z notesem i coś notowała.

Sąd tylko częściowo obdarzył wiarą zeznania świadka W. G. – odnośnie prowadzenia przez wnioskodawcę pozarolniczej działalności gospodarczej. Sąd nie dał natomiast wiary świadkowi w zakresie czynności, które wnioskodawczyni miała wykonywać na osiedlu (...). Wskazać bowiem należy, że zeznania świadka są sprzeczne wewnętrznie oraz pozostają w sprzeczności z zeznaniami stron i dokumentami w sprawie. Świadek twierdził, że widywał wnioskodawczynię na osiedlu przez cały 2014 rok, potem dodawał, że nie pamięta, czy ją widywał w 2015 roku, a następnie, że w 2015 roku zgłaszał jej awarie. Tymczasem w sprawie ustalono, że wnioskodawczyni miała rozpocząć wykonywanie pracy dopiero od lipca 2014 roku, a po 18 sierpnia 2014 roku korzystała ze zwolnienia lekarskiego, urlopu macierzyńskiego i urlopu wychowawczego.

Sąd tylko częściowo obdarzył wiarą zeznania świadka J. S. – odnośnie prowadzenia przez wnioskodawcę pozarolniczej działalności gospodarczej oraz tego, że widywał wnioskodawczynię w biurze wnioskodawcy i domu jego rodziców. Należy mieć jednak na względzie, że strony pozostawały we wzajemnej relacji, stąd też nie jest niczym dziwnym, że B. S. mogła tam bywać. Świadek natomiast nie wskazał, co tam faktycznie robiła, czy wykonywała pracę, o tym, że pracowała wie od samej wnioskodawczyni. O tym, jakie czynności miała wykonywać na osiedlu (...) wie od wnioskodawcy, własnej wiedzy nie ma. Również częściowo Sąd obdarzył wiarą zeznania I. C. – w zakresie zeznań o prowadzeniu przez wnioskodawcę działalności gospodarczej, jej zatrudnienia, wykonywanych przez nią czynności. Zeznania te były bowiem zgodne z zeznaniami stron. Sąd nie dał natomiast wiary zeznaniom świadka w zakresie jej twierdzeń o nadzorze sprawowanym nad jej pracą przez B. S.. Jej zeznania są sprzeczne wewnętrznie. Świadek

wskazała początkowo, że B. S. widziała w sumie 3-4 razy. Następnie zeznała, że widziała ją kilka razy na osiedlu (...), aby finalnie zeznać, że widywały się 3-4 razy w ciągu tygodnia.

Odwołania nie są zasadne i nie zasługują na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie wnioskodawcy kwestionowali wyłączenie B. S. z ubezpieczeń społecznych (emerytalnego, rentowych, chorobowego i wypadkowego) z tytułu zatrudnienia u płatnika składek S. C. (1) w okresie dnia 1 lipca 2014 roku.

Zgodnie z przepisem art. 68 ust. 1 pkt 1a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, zwanej dalej ustawą SUS (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 roku, poz. 121, ze zmianami) do zakresu działania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych należy, między innymi, realizacja przepisów o ubezpieczeniach społecznych, a w szczególności stwierdzanie i ustalanie obowiązku ubezpieczeń społecznych. Z powyższego wynika, iż ZUS ma prawo stwierdzać obowiązek ubezpieczenia oraz ustalać brak takiego obowiązku.

W przedmiotowej sprawie kwestią sporną była odmienna interpretacja przez strony okoliczności zawarcia umowy o pracę, celu tej umowy oraz świadczenia pracy przez B. S. na rzecz S. C. (1).

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe pozwoliło na ustalenie, iż B. S. faktycznie nie świadczyła pracy na rzecz S. C. (1), zaś zasadniczym celem zawartej umowy o pracę nie było świadczenie pracy jako takiej, a uzyskanie świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

Przypomnieć należy, iż w przedmiotowym postępowaniu zasadnicze znaczenie odgrywa zasada wyrażona w treści przepisu art. 6 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku - Kodeks cywilny (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 roku, poz. 380, ze zmianami) zgodnie, z którą ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi z skutki prawne.

Odnosząc tę regułę do niniejszego postępowania należy wskazać, iż zaskarżając decyzję organu rentowego wnioskodawcy winni podważyć trafność ustaleń organu rentowego oraz wskazać na takie okoliczności w materiale dowodowym, które umożliwiałyby wysnucie wniosków zgodnych z ich stanowiskiem reprezentowanym w odwołaniu od decyzji.

Zdaniem Sądu Okręgowego, w przedmiotowej sprawie wnioskodawcy, przy pomocy złożonych zeznań oraz przedstawionych dowodów z dokumentów nie zdołali obalić ustaleń organu rentowego sprowadzających się do przyjęcia, że umowa o pracę została zawarta między stronami celem obejścia ustawy.

Wskazać należy, iż zakres podmiotowy obowiązku ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia rentowego wyznaczają art. 6 ust. 1 pkt 1 wyżej wskazanej ustawy o SUS. Zgodnie z jego treścią obowiązkowym ubezpieczeniom podlegają między innymi osoby, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami.

Przepis art. 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 roku Kodeks pracy – (tekst jednolity: Dz. U. z 2014 roku, poz. 1502, ze zmianami) precyzuje zaś, iż pracownikiem jest osoba zatrudniona między innymi na podstawie umowy o pracę. Pomiędzy pracodawcą a pracownikiem występuje zatem szczególnego rodzaju stosunek zobowiązaniowy stosunek pracy. Istotą zawartej umowy o pracę jest to, iż jedna ze stron (pracownik) wyraża chęć wykonywania pracy określonego rodzaju w warunkach podporządkowania pracodawcy, natomiast druga strona – pracodawca zobowiązuje się stworzyć stanowisko pracy i zapewnić pracownikowi wynagrodzenie za świadczoną pracę. Celem i zamiarem stron umowy o pracę zgodnie z istotą stosunku pracy jest więc rzeczywista realizacja treści tego stosunku pracy. Warunkiem skuteczności umowy o pracę jest zgodna wola obydwu stron, wyrażona w umowie o pracę.

Istotnym w przedmiotowej sprawie jest dokonanie właściwego rozróżnienia między przyczynami potencjalnej nieważności umowy. Zgodnie z treścią przepisu art. 83 § 1 k.c. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Pozorność umowy oznacza brak rzeczywistego zamiaru stron danej czynności prawnej

wywołania skutków prawnych przy jednoczesnym zamiarze stworzenia okoliczności mających na celu zmylenie osób trzecich.

Zgodnie z ustaloną linią orzeczniczą Sądu Najwyższego, wprowadzie „Cel zawarcia umowy o pracę w postaci osiągnięcia świadczeń z ubezpieczenia społecznego nie jest sprzeczny z ustawą, ale nie może to oznaczać akceptacji dla nagannych i nieobojętnych społecznie zachowań oraz korzystania ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych przy zawarciu umowy o pracę na krótki okres przed zajściem zdarzenia rodzącego uprawnienie do świadczenia (np. urodzeniem dziecka) i ustaleniu wysokiego wynagrodzenia w celu uzyskania świadczeń obliczonych od tej podstawy. Taka umowa jest nieważna jako sprzeczna z zasadami współżycia społecznego” (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2005 roku, II UK 43/05, LEX nr 189956).

Jak wykazało przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe, strony zawarły umowę o pracę, której rzeczywistym celem nie było świadczenie umowy o pracę, lecz jedynie uzyskanie świadczeń z ubezpieczenia społecznego przez B. S. w postaci zasiłku chorobowego i a następnie zasiłku macierzyńskiego.

Strony nie wykazały w toku postępowania, iż celem zawartej umowy o pracę było faktycznie wykonywanie pracy przez odwołującą się. Istotnie, strony stworzyły pozory świadczenia pracy przez wnioskodawczynię, dołączając kilka podpisanych przez nią dokumentów, lecz postępowanie dowodowe jasno wykazało, iż skarżąca realnie nie wykonywała pracy, zaś dokumentacja została stworzona jedynie celem uwiarygodnienia wykonywania pracy.

Istotnie, przedłożone w sprawie dokumenty w postaci między innymi umowy o pracę, zaświadczenia lekarskiego potwierdzającego zdolność skarżącej do pracy, wykaz obowiązków potwierdzały, iż B. S. rzeczywiście zawarła umowę o pracę ze S. C. (1). Okoliczność tę potwierdzało również zgłoszenie wnioskodawczyni do ubezpieczeń społecznych. Niemniej jednak, samo sporządzenie dokumentacji potwierdzającej nawiązanie stosunku pracy, a nawet wypłata wynagrodzenia, czy opłacenie składek ubezpieczeniowych do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nie przesądza jeszcze o istnieniu stosunku pracy. Świadczy o tym dopiero realne i rzeczywiste świadczenie pracy przez pracownika na rzecz pracodawcy. Samo podpisanie dokumentu umowy o pracę nie oznacza ważności oświadczeń woli stron w sytuacji, gdy strony te mają świadomość, że w rzeczywistości pracownik nie będzie świadczyć pracy, a pracodawca nie będzie z tej pracy korzystać (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2005 roku, II UK 321/04 OSNP z 2006 roku, Nr 11-12, poz. 190, wyrok Sądu Najwyższego z 24 lutego 2010 roku, II UK 204/09, LEX nr 590241).

W przedmiotowej sprawie odwołujący się nie wykazali rzeczywistej potrzeby i racjonalności zatrudnienia wnioskodawczyni oraz tego, iż wyniki finansowe firmy pozwalały na zatrudnienie pracownika z tak wysokim wynagrodzeniem. Podkreślić należy, iż w ocenie Sądu zawarta umowa o pracę nie spełniała także warunku ekwiwalentności świadczeń. Gdyby bowiem nawet przyjąć, iż wnioskodawczyni rzeczywiście pracowała w okresie od dnia 1 lipca 2014 roku do dnia 18 sierpnia 2014 roku, to należy podkreślić, iż strony nie udowodniły w postępowaniu, że jej praca przyniosła wymierną korzyść dla firmy. Wprowadzie wnioskodawca powoływał się na szerokie kontakty wnioskodawczyni, dzięki którym uzyskał dodatkowe zlecenia, a także, że mógł korzystać z rabatów, jakie wypracowała w okresie prowadzenia sklepu hydraulicznego, jednakże poza swoimi słowami nie przedstawił na tę okoliczność żadnych dowodów. Stwierdzić również należy, że czynności, które jak wskazywali świadkowie wykonywała wnioskodawczyni – dowóz materiałów i narzędzi, odczyt wodomierzy, świadczyła w ramach pomocy udzielanej skarżącemu, co nie jest rzeczą wyjątkową w sytuacji osób pozostających w związku. Co istotne, wnioskodawca nikogo nie zatrudnił na czas nieobecności wnioskodawczyni, zaś obecnie wsparcie w prowadzeniu działalności gospodarczej uzyskuje od innej bliskiej osoby, to jest matki.

W ocenie Sądu Okręgowego, z powyższych okoliczności wynikało jednoznacznie, iż strony zawarły pozorną umowę o pracę, nadto zawarta umowa, biorąc pod uwagę wysokość wynagrodzenia i krótkotrwałość świadczenia pracy jest sprzeczna z zasadami współżycia społecznego i tym samym nieważna. Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało słuszność stanowiska organu rentowego, co oznacza, iż nie ma podstaw do stwierdzenia naruszenia art. 6 ust. 1 w związku z art. 13 pkt 1 oraz art. 8 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 83 § 1 k.c. Brak jest również podstaw do stwierdzenia zarzucanego organowi rentowemu w odwołaniu naruszenia art.

233 § 1 k.p.c. i art. 227 k.p.c. Zgodnie z art. 123 ustawy SUS, w sprawach uregulowanych ustawą stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, chyba że ustawa stanowi inaczej. Zasadą jest więc prowadzenie przez organ rentowy postępowania w oparciu o przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, a nie Kodeksu postępowania cywilnego. Wspomniane wyjątki dotyczą jedynie możliwości wniesienia odwołania od decyzji Zakładu do właściwego sądu w terminie i według zasad określonych w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego (art. 83 ust. 2 ustawy SUS), co nie oznacza, że Zakład prowadzi postępowanie wyjaśniające i wydaje decyzję według procedury cywilnej

Zaskarżona decyzja organu rentowego jest prawidłowa i nie podlega zmianie, zaś odwołania skarżących podlegają oddaleniu.

W tym stanie rzeczy, w oparciu o powołane wyżej przepisy oraz na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd orzekł jak w sentencji.